

Uit de opiniepagina's van *The New York Times*, 12 december 1986.

De laatste tijd is er veel aandacht besteed aan dr. Eugene Bryce en zijn onderzoek naar zogeheten 'briljant begaafde' kinderen: het aantal na 1980 geboren kinderen met uitzonderlijke talenten. Hoewel we de volle reikwijdte van hun talenten niet kennen is wel duidelijk dat hier iets bijzonders aan de hand is: niet eenmaal per generatie, maar elke dag, elk uur wordt er een 'savant', hyperbegaafd kind geboren.

Van oudsher werd de term 'savant' meestal gekoppeld aan een ander woord, waarmee het een onvriendelijk maar niet altijd onjuist begrip vormde: de *idiot savant*. Zonderlinge individuen met bovenmenselijke gaven, die meestal op een bepaald gebied gehandicapt waren. Gestoorde genieën, die na één oogopslag feilloos de skyline van Londen natekenden maar nog geen kopje thee konden bestellen; die de snaartheorie en de niet-commutatieve geometrie intuïtief doorgrondden maar al van slag raakten door de glimlach van hun moeder. Alsof de evolutie door hier wat te geven en daar wat te nemen de balans in stand hield.

Van deze briljant begaafde kinderen kan dat niet worden gezegd. Dr. Bryce schat dat sinds 1980 één op de honderd kinderen over uitzonderlijke gaven beschikt, en dat de meeste van deze kinderen statistisch gesproken voor het overige normaal zijn. Ze zijn slim of niet. Sociaalvoelend of niet. Ze hebben talent of niet. Met andere woorden: afgezien van hun wonderbaarlijke gaven zijn het kinderen zoals we die kennen sinds de oorsprong van de mensheid.

Het zal wellicht geen verbazing wekken dat de publieke discussie zich concentreert rond de oorzaak. Waar komen deze kinderen vandaan? Waarom juist nu? Blijft deze ontwikkeling eindeloos doorgaan of stopt ze even abrupt als ze is begonnen?

Maar er speelt nog iets, iets wat nog belangrijker is. Een vraag met verontrustende implicaties. Een vraag die op het puntje van onze tong ligt, maar waarover we niet praten, misschien omdat we bang zijn voor het antwoord:

Wat gebeurt er als deze kinderen opgroeien?

DEEL EEN

Jager

1

De radiopresentator had gezegd dat het oorlog zou worden, het klonk alsof hij zich erop verheugde, en Cooper, die zonder jas zat te kleumen in de avondkille van de woestijn, vond die presentator een klootzak.

Al negen dagen zat hij achter Vasquez aan. Iemand moest de programmeur hebben gewaarschuwd, kort voordat Cooper bij de flat in Boston was gearriveerd, een rechthoekig bakstenen geval zonder lift, met als enige verlichting het gat van de luchtkoker en de roodgloeiende ogen van computerschakelaars, routers en stekkerdozen. De bureaustoel stond tegen de buitenmuur, alsof iemand hem als springplank had gebruikt, en er stond nog een bak noedels te dampen.

Vasquez was op de vlucht en Cooper zat achter Vasquez aan. Coopers eerste aanwijzing was een vervalste creditcard in Cleveland. Twee dagen later had een bewakingscamera in Knoxville Vasquez geregistreerd bij het huren van een auto. Daarna een tijdje niets, even een spoor in Missouri, daarna weer niets, en vanochtend op een haar na gemist in het minuscule stadje Hope, Arkansas.

Twaalf zenuwslappende uren, met in de verte de opdoemende Mexicaanse grens en daarachter de wijde wereld waarin iemand als Vasquez in rook kon opgaan. Maar bij elke stap van de *abnorm* was Cooper beter in staat de volgende te voorspellen. Zoals je laagje voor laagje vloeipapier afwikkelt om uiteindelijk te ontdekken wat er in het pakje zit, zo tekende zich uit een vage vorm steeds duidelijker het patroon van Coopers doelwit af.

Alex Vasquez, drieëntwintig, één meter zeventig, een gezicht dat je zo weer vergat en een brein dat de logica van driedimensie-computerprogramma's doorzag. Iemand die niet zozeer codes schreef als wel transcribeerde. Die met gemak als vijftienjarige het doctoraalprogramma van

het Massachusetts Institute of Technology had doorlopen. Vasquez bezat een wonderbaarlijk groot talent, het soort talent dat maar één keer per generatie voorkwam, zeiden ze vroeger.

Nu zeiden ze dat niet meer.

De bar was op de begane grond van een klein hotel aan de rand van San Antonio. Op weg naar de ingang deed Cooper een gok: *neonreclame voor Shiner Bock, beroekt plafond, jukebox in de hoek, biljart met versleten laken, schoolbord met het dagmenu. Vrouwelijke barkeeper, blond met donkere uitgroei.*

Het menu stond op een whiteboard, de vrouw achter de bar had rood haar. Cooper moest even glimlachen. De helft van de tafeltjes was bezet, er waren voornamelijk mannen, een paar vrouwen. Op de tafeltjes plastic kannen, pakjes sigaretten en mobieltjes. Te harde muziek, een countryrocknummer dat hij niet kende.

*Normal was good enough for my grand-daddee,
Normal's all I want to be
Normal men built the USA,
Normal men taught me how to play.*

Cooper trok een kruk met rugleuning naar achteren, ging zitten en tikte met zijn vingertoppen de maat op de bar. Hij had ooit gehoord dat de essentie van countrymuziek bestond uit drie akkoorden en de waarheid. *Dat van die drie akkoorden klopt in elk geval nog.*

‘Wat zal het zijn, schat?’ Een zwarte uitgroei in haar rode haar.

‘Alleen koffie.’ Hij keek even opzij. ‘En schenk je voor haar nog een Bud in? Ze heeft hem bijna op.’

De vrouw op de kruk naast hem pulkte het etiket van haar bierflesje. De knokkels van haar rechterhand werden even wit, haar t-shirt trok strak rond haar schouders. ‘Nee, dank je.’

‘Maak je geen zorgen,’ zei Cooper, breed glimlachend. ‘Ik ga je heus niet versieren. Mijn dag was geslaagd, ik trakteer omdat ik in een goeie bui ben.’

Ze aarzelde, knikte, en bij die beweging ving een dun gouden halskettinkje het licht. ‘Oké.’

‘Graag gedaan.’

Ze keken weer vóór zich. Achter de bar stond een batterij flessen, daarachter hing een collage van verbleekte kiekjes. Een hoop lachende

onbekenden met de armen om elkaars schouders, bierflessen in de lucht, die zo te zien veel lol hadden. Cooper vroeg zich af hoe oud de foto's waren, hoeveel van die lui hier nog kwamen, hoe het ze was vergaan, wie er al dood was. Rare dingen, foto's. Al verouderd op het moment dat ze werden genomen, en van één enkele foto werd je maar zelden iets wijzer. Maar legde je een reeks naast elkaar dan zag je een patroon. Bij sommige foto's heel duidelijk: ander kapsel, dikker of slanker, modetrends gevolgd. Bij andere had je er een speciale blik voor nodig.

‘Logeer je hier?’

‘Sorry?’

‘Je accent. Zo te horen ben je niet van hier.’

‘Jij anders ook niet.’

‘Klopt,’ zei Cooper. ‘Op doorreis, en als het goed is vanavond weer vertrokken.’

De roodharige bracht zijn koffie, pakte daarna een flesje bier waar het ijswater vanaf droop uit de koelvitrine. Met vlotte charme toverde ze een flesopener uit haar achterzak. ‘Vier dollar.’

Cooper legde een tientje neer en keek toe terwijl ze wisselgeld pakte. Ze moedigde een extra fooi aan door zes biljetten van één dollar in plaats van een vijfje en een biljet van één terug te geven. Een echte pro. Aan de andere kant van de bar riep een klant: ‘Sheila, schatje, ik sta hier compleet droog!’ Met een geroutineerde glimlach liep ze zijn kant op.

Cooper nipte van zijn koffie. Die had staan koken en smaakte waterig. ‘Heb je gehoord dat er alweer een bom is ontploft? Dit keer in Philadelphia. Ik hoorde het onderweg op de radio. In zo'n praatprogramma. Een of andere boerenpummel zei dat het oorlog zou worden. Dat we onze ogen goed de kost moesten geven.’

‘Wie zijn “we”?’ De vrouw sprak tegen haar handen.

‘Met “we” bedoelen ze hier natuurlijk de Texanen, en met “ze” die zeven miljard op de rest van de planeet.’

‘Zeker weten. Want briljant begaafden vind je niet in Texas.’

Cooper haalde zijn schouders op en nipte weer van zijn koffie. ‘Minder dan op andere plekken. Er worden hier net zoveel geboren, maar meestal trekken ze naar liberalere streken waar meer mensen wonen. Waar meer tolerantie is, en een grotere kans hun eigen soort tegen te komen. Je hebt wel hyperbegaafden in Texas, maar je ziet er gemiddeld meer in Los Angeles of New York.’ Hij zweeg even. ‘Of in Boston.’

De vingers van Alex Vasquez klemde zich om haar flesje Bud. Tot dan toe had ze met een kromme rug gezeten, de slungelige houding van een programmeur die de hele dag achter het scherm zit, maar nu rechte ze haar rug. Ze bleef een lange seconde voor zich uit staren. ‘Je bent geen politieagent.’

‘Ik werk bij het DAR. Afdeling Equitable Services.’

‘Je bent een “gasman”?’ Haar pupillen werden groter en de haartjes in haar nek gingen rechtovereind staan.

‘We doven het licht, ja.’

‘Hoe heb je me gevonden?’

‘We hadden je al bijna, vanochtend in Arkansas. Dat is ruim tien uur tot de grens, dat haal je niet bij daglicht. Je bent slim genoeg om overdag te reizen, als het druk is en de bewakers minder alert zijn. En omdat je je in een stad meer op je gemak voelt, en San Antonio de laatste grote stad is voor de grens...’ Hij haalde zijn schouders op.

‘Ik had me ook kunnen verstoppen en me koest kunnen houden.’

‘Dat had je moeten doen. Maar ik wist dat je dat niet zou doen.’ Hij glimlachte. ‘Je patroon verraadt je. Je bent voor ons op de loop, maar je loopt net zo hard ergens naartoe.’

Vasquez probeerde haar gezicht neutraal te houden, maar de tientallen minuscule boodschappen die ze uitstraalde waren voor Cooper als gloeiende neonlichtjes. *Je zou dit kunnen opgeven en poker gaan spelen*, had Natalie eens tegen hem gezegd, *als er tenminste nog iemand poker speelt*. ‘Dacht ik al. Je werkt niet alleen, hè?’

Vasquez schudde met een strak, beheerst gebaar haar hoofd. ‘Je bent nogal ingenomen met jezelf.’

Cooper haalde zijn schouders op. ‘Dat zou ik geweest zijn als ik je in Boston had opgepakt. Maar dat ik heb voorkomen dat je dat virus hebt verspreid, zie ik als een overwinning. Hoever was je daarmee?’

‘Klaar, op een paar dagen na.’ Ze zuchtte, pakte haar bierflesje en zette het aan haar mond. ‘Misschien een week.’

‘Je weet hoeveel onschuldige mensen je daarmee had kunnen doden?’

‘Het was alleen gericht op geleidingssystemen van *militaire* vliegtuigen. Geen burgerslachtoffers. Alleen militairen.’ Vasquez draaide zich om en keek hem aan. ‘Het is oorlog, weet je nog?’

‘Dat is het nog niet.’

‘*Fuck you.*’ Vasquez spugde de woorden uit. Barkeeper Sheila keek

even hun kant op, net als een paar gasten om hen heen. ‘Zeg dat maar tegen de mensen die je hebt vermoord.’

‘Ik heb nooit iemand vermoord,’ zei Cooper. ‘Wel gedood.’

‘En dat heet geen moord omdat ze anders zijn?’

‘Dat heet geen moord omdat het terroristen waren. Ze vallen onschuldige mensen aan.’

‘Deze mensen wáren onschuldig. Ze deden alleen dingen die jij je niet kunt voorstellen. Ik doorzie codes, snap je dat niet? Ik zie het patroon in berekeningen waar het de gewone man van duizelt. Ik droom de mooiste programma’s die nooit zijn geschreven.’

‘Doe dan met mij mee. Droom je dromen voor ons. Het is nog niet te laat.’

Ze schoof heen en weer op haar kruk, omklemde de hals van haar bierflesje. ‘Zal best. Iets terugdoen voor de maatschappij, zeker? Ik blijf in leven, maar dan als slaaf, en verraad mijn eigen mensen.’

‘Zo simpel ligt het niet.’

‘Je weet niet waar je het over hebt.’

Cooper glimlachte. ‘Weet je het zeker?’

Haar ogen fonkelden even en vernauwden zich. Ze haalde oppervlakkig adem. Haar lippen bewogen alsof ze fluisterde, maar er kwamen geen woorden. ‘Ben jij hyperbegaafd?’ vroeg ze eindelijk.

‘Ja.’

‘Maar jij...’

‘Ja.’

‘Alles oké, *ma’am*?’

Cooper verbrak het oogcontact voor de nanoseconde die hij nodig had om de man in zich op te nemen. Eén meter negentig, rond de honderd kilo, vet over strakke spieren, van het werken, niet van het trainen. Handen vóór zich, half omhoog, knieën licht gebogen, goeie balans. Klaar om te vechten als het moest, maar niet direct in gevechtshouding. Cowboylaarzen.

Cooper draaide zich weer om naar Alex Vasquez. Hij zag wat hij verwacht had te zien, toen hem was opgevallen hoe ze haar bierflesje vastgreep. Ze had de afleiding willen benutten om de cowboy een backhand te geven. Ze hield haar elleboog omhoog en nam haar volle gewicht mee in de klap, en met een fluitend geluid zou het flesje op zijn schedel uiteenspatten.

Alleen stond de cowboy daar niet meer.

Oké. Je wist maar nooit hoe zo'n cowboy reageerde. Veiligheid voor alles. Cooper liet zich opzij glijden en knalde een linkerhoekstoot tegen de kaak van de man. Die incasseerde goed, stond even te tolleren en haalde toen zelf uit. Niet slecht, die stomp, een doorsnee man zou erdoor zijn gevloerd. Maar even snel als de doorsnee man een stopbord herkent zag Cooper de flikkering in de ogen van de man, de gespannen deltapier, de kronkel in de schuine buikspier, en hij wist heel goed wat dat betekende. De klap was een mokerslag, maar voor Cooper, die wist waar de klap terecht zou komen, was het een kleine moeite om hem te ontwijken. Vanuit zijn ooghoek zag hij Vasquez van haar kruk afglijden en een sprint trekken naar een deur in de tegenovergelegen muur.

Zo is het genoeg. Hij deed een stap naar voren, stak zijn elleboog omhoog en stootte die in de hals van de cowboy. Zijn vechtlust was in één klap verdwenen. Zijn handen vlogen naar zijn hals, klauwden in zijn huid en trokken bloedige sporen. Hij stond te waggelen op zijn benen, zijn knieën begaven het.

Cooper had de man willen zeggen dat het helemaal goed kwam omdat hij zijn luchtpijp niet had ingedrukt, maar Vasquez glipte al weg door de deur. De cowboy zou er zelf maar achter moeten komen. Cooper schoot langs hem heen en baande zich een weg door de barbezoekers, die hem roerloos aanstaarden; op een paar na, die, te laat, in beweging kwamen. Een barkruk kieperde om toen een man eraf sprong. In een flits schatte Cooper het spierstelsel van de man en de boog van de vallende kruk in, berekende het resultaat en sprong zonder zich verder met de gast in te laten over de metalen poten heen. De jukebox was overgegaan op Skynyrd, met Ronnie van Zant die vroeg om *three steps, mister, gimme three steps toward the door*, Cooper zou erom hebben gelachen als hij de tijd had gehad.

Op de deur stond **UITSLUITEND HOTELGASTEN**. Cooper kon die nog net voordat hij dichtviel vastgrijpen, rukte hem open om er zeker van te zijn dat Vasquez hem aan de andere kant niet stond op te wachten – als ze een wapen bij zich had gedragen had hij het gezien, maar ze kon het ook voordat ze de bar binnenkwam verstopt hebben en razendsnel om hebben gedaan – en toen hij zag dat de kust veilig was, stormde hij over de drempel. Aan het eind van de gang was nog een deur, waarschijnlijk de lobby. Een trap omhoog, bekleed met tapijt in rustig oranje-grijs. Hij rende de trap op, muziek en geroezemoes vervaag-

den, hij hoorde alleen nog het geluid van zijn ademhaling die terugkaatste van de muur van B2-betonblokken. Weer een deur, die uitkwam op een gang met aan beide kanten hotelkamers.

Zijn rechtervoet maakte aanstalten om –

Vier mogelijkheden.

Eén: ongepland panieksprintje. Maar ze is programmeur, en programmeurs doen aan logica en anticipatie.

Twee: iemand gijzelen. Niet waarschijnlijk, ze zou geen tijd hebben om meer dan één kamer binnen te gaan en niet zeker weten of ze de hotelgast ook aan zou kunnen.

Drie: verstopt wapen pakken. Maar dat verandert niets aan de vierkantsvergelijking: als jij haar kunt zien, kan zij jou niet aanvallen.

Vier: ontsnappen. Ze wist natuurlijk dat het gebouw omsingeld was. Een alternatieve route dus.

Hebbes.

– de gang verder door te rennen. Elf deuren, waarvan tien identiek, op het kamernummer na. Aan het eind een sobere deur zonder opschrift. Bergruimte van de huishoudelijke dienst. Cooper rende erheen, trok aan de klink, de deur ging open. Hij zag een smoezelige ruimte van anderhalf bij anderhalf. Karretje met schoonmaakspullen en minitoiletartikelen; stofzuiger, metalen rek met handdoeken, diepe gootsteen en, aan de muur vastgeklonken, een metalen ladder naar een daklicht. Het raampje stond open, door het vierkantje heen zag hij de avondhemel.

Ze moest dit direct na het inchecken geregeld hebben. Het luikje had waarschijnlijk op slot gezeten; Vasquez had het losgesneden of vernield en zichzelf daarmee een mooie onvoorziene ontsnapping kunnen bezorgen. Slim. Het hotel was een laag, compact gebouw met één verdieping, het stond in een rijtje identieke gebouwen, en met niet al te veel moeite kwam je van het ene naar het andere, ging je via een brandtrap weer naar beneden en wandelde je op je gemak weg.

Hij pakte een van de smalle sporten vast en trok zichzelf omhoog. Bleef even staan om te kijken of ze hem niet boven stond op te wachten om zijn hoofd met een steen te bewerken, greep de rand van het luikje en kroop het dak op. Teer plakte aan zijn schoenen. Zelfs door de overvloed van stadslichten heen fonkelden talloze sterren langs de horizon, hij hoorde het verkeer beneden op straat, het geschreeuw op het moment dat zijn team de bar binnenviel. Bleef gehurkt, keek snel links

en daarna rechts en zag een slank figuurtje met haar rug naar hem toe, haar handen om een muurtje van een meter hoog langs de rand van het dak. Vasquez duwde zichzelf op, zette een knie op de rand en wilde gaan staan.

‘Alex!’ Cooper kwam overeind, trok zijn pistool maar hield het laag. ‘Stop!’

De programmeur verstijfde. Cooper deed een paar voorzichtige stappen in haar richting terwijl ze zich langzaam omdraaide, en haar houding drukte een mengeling van frustratie en berusting uit. ‘Klote-DAR.’

‘Kom van die rand af en doe dan je handen achter je hoofd.’

Het licht van de straat onthulde haar gezicht, harde blik, spottende grijns. ‘Dus jij was hyperbegaafd, hè?’ Weer fonkelde het gouden ket-tinkje, een kunstig vogelhangertje. ‘En wat mag dat voor jou dan wel zijn?’

‘Ik herken patronen, vooral in lichaamstaal.’ Hij kwam dichterbij, tot ze zo’n zes passen van elkaar af stonden. Hij hield de Beretta laag.

‘Daarom was je zo snel.’

‘Ik ben niet sneller dan jij. Ik snap alleen hoe je te werk gaat.’

‘Geweldig. En dat gebruik je om op je eigen soort te jagen. En, bevalt het?’ Ze zette haar handen in haar zij. ‘Geeft het je een gevoel van macht? Krijg je elke keer als je een van ons vangt een schouderklopje van je bazen?’

‘Kom eraf, Alex.’

‘Of je schiet?’ Ze keek over het smalle steegje heen naar het volgende gebouw. Een hele sprong, een meter of twee, maar wel te doen.

‘Zo hoeft het niet te lopen. Je hebt tot nu toe geen mens iets aangedaan.’ Hij zag de aarzeling in haar lichaam, de trillende kuiten, de gespannen schouders. ‘Kom eraf, dan praten we.’

‘Praten.’ Ze snoof minachtend. ‘Dat gepraat van jullie DAR-jongens ken ik. Wat voor term gebruiken die politici alweer zo graag? “Intensieve verhoormethodes.” Erg mooi. Klinkt een stuk vriendelijker dan marteling. Net zoals *Department of Analysis and Response* veel vriendelijker klinkt dan *Bureau of Abnorm Control*.’ Aan haar lichaam zag hij dat ze een besluit nam.

‘Zo hoeft het niet te lopen,’ herhaalde hij.

‘Wat is je voornaam?’ vroeg ze zachtjes.

‘Nick.’

‘Die vent op de radio had gelijk, Nick. Over een oorlog. Dat is onze

toekomst.' Ze werd ineens merkwaardig resoluut en stak haar handen in haar zakken. 'Je houdt de toekomst niet tegen. Je kunt hoogstens partij kiezen.' Ze draaide zich van hem af, keek weer de steeg in.

Cooper voorzag wat ze van plan was en schoot naar voren, maar hij had nog geen twee stappen gedaan of Alex Vasquez, handen diep in haar zakken gestoken, dook van het dak.

Met haar hoofd omlaag.